

A gileádi csoda

(vagy ami még az apokrifekből is kimaradt)

Bizony mondom, történetet elmesélni sokkalta nehezebb, mint ahogyan azt egyesek gondolnák.

Mert íme, ahogy belekezdnek históriámba, máris nehézségekbe ütközöm. Nem tudom ugyanis eldönteni, hogyan indítsam történetemet. Kezdem talán az elején, ahogyan illik, hogy minden azonnal világos és egyértelmű legyen? Kétségtávol ez lenne a legkényelmesebb és legkézenfekvőbb megoldás, ezért is élnek vele szívesen oly sokan. Esetleg legyenek furfangos, kuncogjak egyet a markomba, kacsintsak cinkosan a tükörbe, és kezdjem történetemet a legvégén, hogy aztán orránál fogva vezethessem az olvasót visszafelé térben és időben, rák módjára rekonstruáltassam és újraírassam vele a történetet, mintegy elhitelve balga fejével, hogy ő maga az, aki rájön mindenre?... Ha kérkedni szeretnék mesemondói képességemmel, bizonyára ezt az utóbbi módszert választanám. Mivel azonban tekintettel kell lennem elmondandó történetem nem mindennapi voltára, valamint arra, hogy az események, melyeket szavakba igyekszem majd foglalni, a távoli múlt igencsak átláthatatlan homályában zajlottak — olyannyira, hogy azok valós, illetve a népi szájhagyomány által kiszínezett szálait egymástól különválasztani, kibogozni, a fonal legelejét meglegelni amúgy sem lennének képesek —, én egy harmadik lehetőséget tartok a legszerencsésebbnek, mégpedig azt, hogy *in medias res*, ahogy azt a barbár latinok mondják, vágjunk bele a közepébe, billentsük át az olvasót a korláton, bele a mélyvízbe, hiszen ha tud úszni a szavak folyamában, majd csak fennmarad a felszínen, ha meg nem tud, akkor úgymint mindegy. Bizonyára akadnak most olyanok, akik ezzel

a megoldással nem értenek egyet, és ha tehetnék, szívesen szállnának velem vitába a krónikák legbecsesebb darabjait sorakoztatva föl ellenem, a lineáris történetek tökéletességét és szépségét bizonyítandó. De hogy elejét vegyük a felesleges szócséplésnek, közlöm minden érintettel, hogy saját papiruszomon mégiscsak én vagyok az úr.

És így történhetett, hogy pusztán az én szeszélyemből kifolyólag, és nem valami más, magasztosabb indíttatásból, egyszeriben megelevenedik a távoli múlt, és az olvasó lelki szemei előtt, mint egy varázsszóra, megjelenik a végtelen sivatag. Ameddig a szem ellát, lágy homokdűnék hullámanak a tűző napsütésben, és hiába kutat a tekintet árnyék után, sem fa, sem bokor, de még egy árva kődarab sem töri meg ezt a kegyetlen egyhangúságot. És ebben a végtelen pusztaságban most három csacsi poroszkál fáradtan egymás mellett. Kókadt fejük szinte a forró homokot sűrölja, amely minden egyes lépésüknél aranyporként kavargó lábuk körül. A csacsik, akárcsak gazdáik — róluk majd ezután lesz szó —, szürkék a rájuk rakódott homoktól, amely a hosszú út során vékony rétegben vonta be testüket. A csacsik egytől egyig vének, akár az országút, amelyről Hebron tájékán letértek, amikor gazdáik hitelt adtak annak a vigyorgó, fogatlan birkapásztornak, aki a város szélén legeltette nyáját, és arra a kérdésre, hogy melyik út vezet Egyiptom felé, lustán meglendítette botját a levegőben, ami lehetett ugyan irányjelzés, de szólhatott a milliószám nyüzsgő legyeknek is, és ezt a két lehetőséget egyáltalán nem volt ajánlatos összetéveszteni. A csacsik azonban, engedelmeskedve gazdáik kantárrándításának, a meglendült bot irányába indultak, és nemigen töprengtek az igazságon, ami különben sem az ő dolguk volt.

De mialatt a csacsik, beletörődve sorsukba, némán baktatnak a forró homokban, vessünk néhány pillantást a csacsik gazdáira, nem utolsósorban azért, mert végül mégiscsak ők lesznek történetünk főszereplői. A jobb szélső férfiú, akárcsak társai, büszkén üli meg jószágát, és azok az apró, zavaró, de mellékes részletek, hogy háta ültében kérdőjelként görnyed a szamár feje fölé, hogy tekintete összeszűkül, mint aki már félig álomba ringatta magát, ne tévesszenek meg bennünket: mindezek csupán a hosszú és fáradalmas utazás kényszerű tünetei, és legkevésbé sem hősről egyéni alkataból fakadnak. Ennek a férfiúnak, kire népe méltán volt büszke, a neve Émón fia Azrazel, a bágiták törzséből, és már csak a mihez-

tartás végett sem árt, ha megjegyezzük, hogy egyenes ágú leszármazottja ő Keh-megülnek, a néhai törzsalapító hērősznak, a kajlaszemű hősnek, kinek legendája, akár a sakálok éjszakai vonítása, úgy kísért még ma is a gileádi hegység szurdokaiban. Émón fia Azrazel most harántcsíkos vászonruhát visel, derekát ékkövekkel kivert széles öv öleli körül, és bal csípőjén ott fityeg hosszú, kétélű kardja, melytől, mint mesélik, még akkor sem hajlandó megválni, amikor asszonyainak egyikével hálni megy. (Szerény feltételezésem szerint ez mégiscsak pusztá szóbeszéd lehet, mert nem hinném, hogy eme merész állításnak valaha is akadt volna élő szemtanúja.) Az viszont letagadhatatlan tény, hogy három főhősünk közül néki van a leghosszabb, legdúsabb, és a legnagyobb műgonddal befont szakálla — nem mintha az említett szórzetnek kiemelkedő szerepe lenne történetünkben, viszont kitűnő szolgálatot tesz a megszorult krónikásnak, hogy szereplőjét ezáltal is megkülönböztesse a többitől.

A másik, a középső számaron kocogó hősünk nagyban hasonlít imént leírt társához, csak persze szakálla rövidebb, és fején kendőt visel. No, nem afféle mai, asszony nép viselte kendőt, amilyenekbe nőink bugyolálják manapság dús hajkoronáikat, és így sétálnak kacéran Hermopolis utcáin, hanem az akkoriban divatos, férfiasan hátrakötött, kackiás vászon fejedőt, melynek homlok részén ott díszelgett a vicsorgó mungoszt ábrázoló aranydiadém, a kdmár törzs ősi szimbóluma. És ennek a férfiúnak a neve Pitras fia Bilhebár. Tekintete néki, mint a sasé, mely örökösen a messzi távot fűrkeszi, mindig éber és óvatos. És ha most, ebben a pillanatban meg is billen Pitras fia Bilhebár egy kissé szamarának hátán, és a bal oldalán mellette poroszkáló társának köszönhetően — aki még időben visszabillentette őt eredeti, függőleges állapotába — mégsem vágódik le szamara hátáról a homokba, már maga ez a tény is kitarását, emberfeletti erejét példázza, amiért ily hosszú út után is képes nyeregben maradni. Hogy őszinte legyek, ennek a bizonyos Bilhebárnak tulajdonképpen semmi szerepe sincs történetünkben, azonkívül, hogy ő a „harmadik” (bár a bemutatás sorrendje nem ezt sugallja, de hát ez is a mesélő egyik cselfogása), vagyis egyrészt az ő személyével adózunk a hármasszám misztikus hatalmának, másrészt egy történetben egy szereplő kevés, kettő nem elég, de három éppen megfelelő.

Társaságunknak pedig az az utolsó, bár csak a bemutatás sorrendjében utolsó tagja, aki ily önzetlen önfeláldozással kapott le-
hullni készülő barátja után, nem más, mint maga Ebn-Náli, akinek
apját sajnos még az anyja sem ismerte. De ez az emlékezetkiesés,
mellyel anyját a sors sújtotta, nem gátolta Ebn-Nálit abban, hogy
szülői hiányosságát a maga hasznára ne fordítsa, és minden teketó-
ria nélkül kihasználta istenadta lehetőségét arra, hogy mindig ott és
akkor válasszon magának apát, amikor jónak látta. Így hát sohasem
érezte magát árvának, fejlődését nem befolyásolta károsan félárva
volta, sőt, észben, ügyességben és ravaszságban már kamasz korára
túlszárnyalta társait, még azokat is, akiknek nem csak egy, hanem
több apjuk is volt. És mire megérte huszadik nyarát, koraérett böl-
csességének köszönhetően ő lett a hóbita törzs istenes embere,
vagy ha úgy tetszik mágusa — Ebn-Nálinak aztán teljesen mindegy,
hogy őt minek nevezik, mivel az ő gondolatai, mint ahogyan az
eszes emberekhez illik, többnyire magasabb régiókban kalandoz-
nak, semhogy ilyesmin törje a fejét. Ebből kifolyólag hallgatag em-
ber hírében áll, aki igencsak ritkán ad hangot magáról, kevés szó-
val él, de amivel igazán él, az sem a gondolatait teszi naggyá, ha-
nem testét és alakját, mely testi alkat mostanra már egyre inkább
kezd hasonlónvá válni ahhoz a bizonyos geometriai alakzathoz, me-
lyet az a görög tudós, akinek nem jut eszembe a neve, a legtökéle-
tesebb testnek nevez. Mint ahogy abban a korban minden férfiem-
bernek, Ebn-Nálinak is volt szakálla, de két társával ellentétben az
ő szakálla nem mindennapi tulajdonságokkal rendelkezett: egy-
részt rőt volt, ami ritkaságszámba megy ezen a vidéken, másrészt
pedig amióta az a csoda történt vele Gileádon — mely csodára min-
denképpen visszatérünk még — Ebn-Náli szakálla világított a sötét-
ben. Ez a kísérteties szakáll-fény, mely Ebn-Náli arcát éjszakánként
holdvilágképű lámpássá varázsolta, szolgált egyúttal bizonyágul
három hősünk számára, hogy útjukat maguk az istenek kísérik.
(Nem beszélve arról, mily nagy hasznát vették e csudálatos fény-
nek, amikor az est leszálltával, fáradtan és kiéhezve, néhány szegé-
nyes falat reményében üldözőbe vették a rémülten futkosó sivatagi
gyíkokat: a gyíkok, ha sikerült őket becserkészni Ebn-Náli szakállá-
nak fénykörébe, valami bűvös erőnek köszönhetően, ami a fényből
feléjük áradt, megmeredtek, szinte moccanni sem tudtak, teljesen
lebénulva várták végzetüket, vagyis azt, hogy Azrazel és Bilhebár,
jókorá husánggal a kezükben, egyenként agyoncsapja őket.)

Kénytelen vagyok itt félbeszakítani önmagamot, hiszen mialatt én szószátyár módjára jártatom a számat, addig a történet, amely ez idő alatt már önállósult, halad a maga útján tovább, és ha nem vagyunk résen, még lemaradunk valamiről. Közben ugyanis az történt, hogy Bilhebár (a Pitras fia), a lényegtelen, de nélkülözhetetlen harmadik, akinek sasszeme volt, egy váratlan mozdulattal megállította szamarát, felegyenesedett a kengyelben, és kezét szeméhez emelte. Egy ideig vizsla tekintettel meredt az izzó pusztaságba, aztán így szólt:

— Látok valamit.

A váratlan hangra Ebn-Náli is fölrezzent ezoterikus bóbiskolásából, és mint minden egészséges, jól ébredő ember, böffentett egyet, krákogott, majd kiköpött a homokba, majdnem telibe találva a gyíkot, amely ott nyújtózkodott előtte, és oly csodálkozva meredt az ég felé, mint aki még sosem látott embert meg szamarat.

Miután a gyík, kacsARINGÓS csíkot hagyva maga után a homokban, elosont, Ebn-Náli megnyalta kiszáradt ajkait, és ő is a távolba meredt.

— Mi fene...

Eleinte csak néhány olajfát láttak, ahogy csalóka módon hajlongtak a vibráló délibábban, aztán, ahogy egyre közeledtek, feltűntek az első házak is. Egy aprócska oázisra akadtak a pusztaság közepén. De az oázis előtt, valahol félúton köztük és az első épületek között, valami izgő-mozgó árnyat pillantottak meg, amint ide-oda száguldozott a homokban, és egy apró, fekete pontot, amely hol felröppent nagy ívben a levegőbe, hol meg alázuhant. Fölöttebb fura látványnak tűnt. És bár mindhármójukat furdalta a kíváncsiság, egyikőjük sem szólt semmit, különben is, aki e téren egyáltalán szólhatott volna, az Ebn-Náli volt, lévén ő a legjáratosabb az evilági és túlvilági dolgokban. De most ő is hallgatott, és apró szemeit nem vette le a látványról.

Mígnem kiderült minden. Nem is volt benne semmi ördöngösség, a világ leghétköznapibb jelenségével álltak szemben, és ha éppen jókedvük van, és nem kínozza őket a szomjúság, talán még mosolyogtak volna is önmagukon, amiért nem ismerték fel azonnal. Mert az ide-oda futkosó árny nem volt más, mint egy gyerek, aki önfeledten rohanguált a homokban, és az akkoriban legelterjedtebb játékot űzte: kiszáradt, kerekded tehénlepényt hajigált a levegőbe, mely korabeli tevékenységnek még Hellász mai atlétái is so-

kat köszönhetnek, lévén a levegőbe hajigált tehénlepény a diszkosz távoli, ámbár természetes őse.

A tehénlepény eközben ismét felröppent a levegőbe, megpördült maga körül, enyhe ívben megdőlt, szállt, szállt, aztán egy gyenge légáramban váratlanul irányt változtatott, majd zuhanni kezdett, és mint megvadult égi lövedék, elsüvöltött közvetlenül Azrazel (az Émón fia) feje mellett, jellegzetes illatcsóvát húzva maga mögött. A tehénlepény alig néhány lépésnyire hősünk szamarától tompa puffanással földet, azaz homokot ért.

A suhanc pedig, aki ezen események elindítója volt, sompolyogva közeledett az idegenek felé. Csak egy ágyékkötőt viselt magán, és egy pálmelevélből font fejfedőt. Sovány, csontos kölyök volt, az asszonyok tenyere közt megsodrott tésztagalacsinra emlékeztetett. Azrazel (az Émón fia), ki mindig büszke volt arra, hogy könnyedén meg tudja nyerni a gyerekek bizalmát, máris jóindulattal tekintett a feléje közeledő emberi ivadéokra, és mivel a már említett tehénlepény éppen az ő orra előtt süvített el az imént, úgy érezte, ezáltal ő került abba a helyzetbe, hogy kapcsolatba lépjen az ifjú idegennel.

Azért csak összevonta a szemöldökét, hiszen a szigorúság férfiembernél sosem árt, és udvarias, ám ellentmondást nem tűrő hangon megkérdezte:

— Mondd, fiam, mi a neve ennek a falunak?

A gyerek is összevonta a szemöldökét, és úgy bámult a befont szakállú idegenre, mint aki a szavát sem érti. Pedig értette, csak egy pillanatra zavarba jött a kérdéstől.

— Semmi — felelte végül.

Azrazel (az Émón fia) meghökkent.

— Semmi? No, fura egy neve van a faludnak, hallod-e?

A gyerek most már gyanakodva méricskélte az idegent, de Azrazel (az Émón fia) nem hagyott neki időt a töprengésre, hanem azonnal nekiszegte a következő kérdést:

— Aztán mondd, van-e ennek a falunak fogadója?

A suhanc most már egyértelmű választ adott, határozottan meg rázta a fejét.

— Nincs?! — kérdezte őszinte meglepődéssel Azrazel (az Émón fia), és már meg is volt a maga véleménye erről a putritelepről, mely véleménnyel, higgyük el, másik két társa is mélységesen egyetértett.

Aztán a kölyöknek egyszeriben megoldódott a nyelve, és így szólt:

— Volt egy, a Szabuhiné, ő volt a gazda. De már nincs. Egyszer, amikor bort szállított a Fáraó földjére, óvatlanul kelt át a Níluson, és a krokodilusoknak ez nem tetszett.

Azrael (az Émón fia) eltűnődött a krokodilusokon. Bölintott egyet, mint aki tudatában van a hallottak fontosságának, jóllehet életében először hallotta ezt a szót. Vajh, miféle nép lehet? Majd később megkérdezi Ebn-Nálit.

— Aztán mondd, te gyerek, italmérés van-e a faluban?

Egy röpke ideig töprengett az ifjú, majd bölintott.

— És mi a neve a gazdának?

De a gyerek nem válaszolt, csak kinyújtotta feléje a markát, és ez a mozdulat, amióta világ a világ, csak egy dolgot jelenthet.

Azrael (az Émón fia) elmosolyodott, talpraesett egy gyerek, gondolta magában, akár az én fiam is lehetne, majd benyúlt az övébe, és egy rézgarast nyomott a gyerek markába. (Mellesleg nem vagyok benne biztos, hogy azokban a távoli és tudatlan időkben létezett már fémpénz, de a történet kedvéért egyezzünk meg abban, hogy igen.) A kölyök keze azonban nem mozdult, ezért Azrael megcsóválta a fejét, majd ismét csak benyúlt az öve mögé, és még egy garast belepottyantott a kinyújtott tenyérbe, amely ezek után, mint egy húsevő növény szirma, becsukódott, magába zárva a zsákmányt.

— A gazda neve Báhin — közölte a gyerek. — De ő is Szabuhinnal volt, amikor megették őket a krokodilusok.

Ezzel sarkon perdült, és elviharzott a falu irányába.

Azrael (az Émón fia) mozdulatlanul ült a nyergében, és a távolodó suhanc után bámult, közben egy pillanatra megingott abbéli hitében, hogy ő van fölül, és a szamar alul. Bilhebár (a Piṭras fia) köhögő hangokat hallatott, ami a felszínes szemlélő számára akár elfojtott nevetésnek is tűnhetett, pedig valószínűbb, hogy egyszerűen csak homokot nyelt a szélben. Azraelben (az Émón fiában), amint rádöbbsent helyzetére, azonnal felforr a düh, és mint ahogy azt komolyabb helyzetekben is tenni szokta, ösztönösen kardja markolatához kapott, de mozdulata olyannyira hirtelenre sikeredett, hogy a kard hüvelyé megsértette a csacsi szűgyét, mire az állat rémülten felrikoltott, hátsó fertályát a magasba emelte, aminek következtében Azrael (az Émón fia), még arcán a hitetlen megdöb-

benéssel, átrepült a csacsi feje fölött, bukfencezett egyet a levegőben, majd háttal a homokba pottyant, mint az a bizonyos tehénlepény a jóelőbb. De Azrazel (az Émón fia) nem lett volna férfi a talpán, ha azonnal föl nem pattan, átláthatatlan porfelhőt kavarva maga körül le nem porolja a ruháját, és egy visszakézből indított atyai nyaklevessel elégtételt nem vesz neveletlen szamarán.

E kellemetlen közjáték után hőseink folytatták útjukat az oázis felé, ám figyelembe véve a távolságot, ami még elválasztja őket a felfrissülést és árnyékot adó fáktól, szakítsuk meg egy pillanatra elbeszélésünk folyamát, és vessünk néhány pillantást történetünk előzményeire is! Induljunk el visszafelé térben és időben, szigorúan a csacsik nyomát követve, vágjunk át a pusztaságon, amely jelenleg körülöleli hőseinket; hagyjuk magunk mögött Hebron magas falait, a filiszteusok földjét, a jebusziták földjét, Jerikót (melynek ormai ekkor még büszkén nyúlnak a magasba, bár a város napjai már megszámláltattak), és Jerikó után forduljunk keletnek, a Sós-tenger partjánál keljünk át a Jordánon, de Hesbón városát ne érintsük, lévén a vidék legpiszkosabb városa, ehelyett kanyarodjunk föl északnak, és ha még maradt egy csöppnyi erőnk ahhoz, hogy gyönyörködni tudjunk a táj szépségeiben, álljunk meg egy percre, és vessünk egy pillantást Gileád hegyére, aztán adjunk hálát az isteneknek, mert íme, megérkeztünk úticélunkhoz. Ha pedig mindezt teljes testi épségünkben sikerült elérnünk, és nem is fosztottak ki bennünket útközben, legalábbis egynél többször nem, sem kígyó, sem skorpió nem mart meg bennünket, és ha még a rabszolgakereskedők zsoldosai sem mutattak irántunk kellő érdeklődést, hát akkor akár kútba is ugorhatunk, hiszen még arra sem találtattunk méltónak, hogy emberszámba vegyenek bennünket!

Azokban az időkben a gileádi hegységet három nagyobb néptörzs lakta, nevezetesen a bágiták, mely nemzettségből Azrazel (az Émón fia) származott, a kdmariták, melynek képviselője volt Bilhebár (a Pitras fia), valamint a hóbiták, melynek a sámánja volt Ebn-Náli. E három nép, ki szinte semmiben sem különbözött egymástól, kivéve az isteneiket, mert a saját istenéhez minden népnek megvan a maga joga, évszázadok óta élt egymás szomszédságában, kölcsönösen gyűlölve és megvetve egymást, mint ahogy az minden valamirevaló népnél lenni szokott. Hol a hóbiták szövetkeztek a kdmaritákkal, és csaptak le a harmadikra, hol a kdmariták szövetkeztek a bágitákkal, és rohanták le a hóbitákat, hol a bágiták a hóbitákkal

üzentek hadat a kdmaritáknak, hol mindenki szövetkezett mindenkivel, aztán mindenki elárult mindenkit, és a végén senkinek sem volt szövetségese, csak ellensége, majd addig csépelték egymást, amíg bele nem úntak. Az ütközetek végén hazavonultak a harcterekről — mármint azok, akik túléltek —, és otthon, a tűz körül, kiki költötte a saját legendáját. Szóval, zajlott a történelem, úgy rendszeren. És így ment ez hosszú, hosszú időközön keresztül, a háborúk végül már nem csupán az ellenséggel való leszámolást jelentették, és nem is voltak hódítók vagy rablók — a homokon és a sziklákon kívül nem is igen zsákmányolhattak egymástól egyebet —, hanem lassan hagyomány lett belőlük; mint ahogyan a nap keleten kél és nyugaton nyugszik, úgy a háborúk is csak folyni tudtak, egy időre szünetelni, de megszűnni soha. És mint ahogy az sem jutott eszébe senkinek, hogy a nap ilyenén való mozgásának okát firtassa, úgy a háborúk eredetét sem kutatta már senki. A háborúk folyását, ahogyan a nap haladását is az égen, csak egy csoda állíthatta meg.

Jóllehet kész csoda, ha történnek csodák, csodák mégis léteznek.

És egy rózsaszínű hajnalon, a napnak abban a szakában, amikor a hegyormok rövid időre megszabadulnak szürke, semmitmondó színeiktől, amikor a felkelő nap fényében bíborba öltöznek a sziklák, csoda történt Gileádon.

Ebn-Náli, a hóbita törzs sámánja ezen a napon kivételesen korán ébredt, amin jómaga is őszintén elcsodálkozott, hiszen nem emlékezett rá, mikor volt utoljára szemtanúja a felkelő nap eme pompájának. Ágyában fekve, szemben az ablakkal, éppen azon kezdett tűnődni, vajon mi is okozhatta ezt a korai ébredést — ami bizonyára nem lesz majd jó hatással gyomorbántalmaira —, amikor rájött a dolog nyitjára. Kopogtak az ajtaján.

Ebn-Náli elkáromkodta magát, mert az már valóban a szemtelenség netovábbja, hogy a fősámánt hajnalok hajnalán kiverik az ágyból! Fenyegető morgások közepette feltápáskodott, és úgy, ahogy volt, anyaszült meztelenül, domborodó pocakját pajzsként maga előtt tolva az ajtóhoz lépett, majd kirántotta, készen arra, hogy a keresetlen szavak egész özönét zúdítsa a hívatlan látogatóra.

De a szája tátva maradt, anélkül, hogy megszólalt volna.

Az ajtó előtt ugyanis nem állt senki. Ebn-Náli kidugta a fejét, jobbra, balra pillantott a kihalt utcán, de nem látott egy árva lelket sem. Csak egy lusta, gazdátlan tehén vánszorgott át az utcán, kétsa-

roknyival arrébb. Ebn-Náli végképp dühbe gurult. Valaki szórakozni merészel vele! Cifra átkok közepette bevágta az ajtót, majd visszafordult, hogy még egy kis időre birtokba vegye ágyának kényelmét, amikor megtorpant, és kimeredt szemekkel pillantott a szoba másik végébe.

Vele szemben ugyanis, az asztal mellett, a háromlábú lócán, egy ismeretlen idegen ült. És őt nézte.

Időbe telt, amíg Ebn-Náli ismét levegőhöz jutott, és ekkor a pillanatnyi meglepetését azonnal felváltotta a méltatlankodás.

— Te meg ki az ördög vagy? És mit keresel itt?! — háborgott jogosan Ebn-Náli.

A nyitott ablakra pillantott, majd vissza az idegenre. Az ablak elég messze volt az asztaltól, és Ebn-Náli nem értette, hogy tudott ez az ismeretlen ily észrevétlenül besurranni a háta mögött.

— Kérdeztem valamit!

De az idegen csak udvariasan elmosolyodott, és a vele szemközi lócára mutatott.

Ebn-Náli mérgesen fölhorkantott.

— Naná, hogy helyet foglalok a saját házamban! Te viszont nem kértél engedélyt, amikor leültél az asztalomhoz! Micsoda neveltlenség ez, mi?

Aztán csak odament az asztalhoz, majd, miközben továbbra is gyanúsán méregette az ideget, leült vele szemben.

Volt valami furcsa ebben az emberben, ahogy így közelebről szemügyre vette, mintha nem is ruha lett volna rajta, hanem a bőre csillogott valami kékes-szürke árnyalatban, de arcát, szemét és haját Ebn-Náli végképp érdekesnek találta. Arcbőre fehér volt, mintha sosem érte volna napfény, és sima, minden ránctól vagy hegtől mentes, akár egy csecsemő hamvas-selymes bőre. Haja pedig ősz volt, vagy inkább fehér, mint a nyári felhők az égen, és hosszú volt, egészen a válláig leomlott. A szeme viszont — és ezen aztán Ebn-Náli igazán elámult — halványpiros színben csillogott. Ebn-Nálinak esze ágában sem volt megszeppenni ettől a furcsaságtól, sőt, ellenkezőleg, éppen hogy felébredt benne szakmai kíváncsiság, ezért Ebn-Náli fölemelkedett kissé a székről, áthajolt az asztalon, hogy közelebről is szemügyre vegye ezt a színes tekintetet. Az idegen pedig, mint akit Ebn-Náli kíváncsisága egyáltalán nem zavart, talán még szórakoztatta is, elkerekítette a szemét, hogy Ebn-Náli jobban lássa, amit látni akar.

Ekkor az idegen megmozdult a székén, és bár ebben a mozdulatban nem volt semmi fenyegető, Ebn-Náli mégis hátrahőkölt.

— Kopogtam — mondta az idegen.

— Naja — vágta rá Ebn-Náli, még mindig elbűvölve az idegen tekintetétől.

Aztán a korát próbálta megállapítani, de hiába fürkészte a jövevény arcát, nem sokra ment vele, lehetett húsz, de akár negyven éves is, egyszóval kortalannak tűnt. Márpedig ilyen nincs, szögezte le magában Ebn-Náli, aztán arra gondolt, talán még mindig álmodik, talán még föl sem kelt az ágyból, és ez az egész nem más, mint egy zavaros álom a nehéz és kiadós vacsora után. Ösztönösen az ágyára pillantott, persze nem látta magát ott, bár ez nem jelent semmit, talán éppen azt álmodja, hogy azon tűnődik, nem álmodik-e... Ez már túlságosan is bonyolult volt Ebn-Náli számára, főleg ilyen korán reggel.

Közben az idegen tekintete megakadt az asztal lapján, pontosabban a fatálon, melyen a tegnapról megmaradt kenyér és sajt árvalkodott, várva a legyek közelgő eljövetelét. Ekkor Ebn-Náli — miután lelke mélyén, valahol tényleg egészen mélyen, megmoccant valami halvány emlékkép a vendégszeretetről — egy, finomnak éppen nem nevezhető mozdulattal, az idegen elé pöccintette a fatálat. Az meg csak elmosolyodott a vendéglátás eme dícséretes megnyilvánulásán, és vékony, törékeny ujjaival, vagyis inkább ujjai hegyével, fölcsippentett egy darabka sajtot. Szemmagasságba emelte, alaposan körbevizsgálta, mintha még nem látott volna ilyet szerte a világon, végül egy határozott mozdulattal szájába billentette a falatot, és óvatosan rágni kezdte. De arca egyszeriben mozdulatlaná meredt, piros tekintete elkerekedett, aztán váratlanul lebukott az asztal alá, eltűnve így az álmélködő Ebn-Náli szeme elől, és egy jó ideig csak köhögő, köpködő hangokat hallatott. Amikor végre ismét felbukkant, arca — ha ilyesmi egyáltalán lehetséges — még fehérebb volt, mint annak előtte, és oly tekintettel mérte végig Ebn-Nálit, hogy pillantásától annak még a szőr is fölborzolódott a hátán.

De tekintete csakhamar megenyhült, vagy inkább ugyanolyan közönyössé vált, mint előtte volt. Lesimította szétzilált haját, majd miután egy alig leplezett fintor mellett arrébb tolta magától a fatálat, így szólt a fősámánhoz:

— Ebn-Náli — a váratlan hangra a megnevezett akaratlanul is bólintott —, én, vagyis engem... hogyis mondjam, szóval engem

azért küldtek hozzád, mert nekik, mármint azoknak, akik engem tehozzád küldtek, szükségük van rád!

— Mi a szösz!...

Ez volt minden, amit Ebn-Náli ebben a pillanatban közölni tudott. És valljuk be, ez nem valami sok.

De az idegen nem hagyta magát megzavarni:

— Ha érdekel, márpedig föltételezem, nagyon is érdekel, azért küldtek éppen tehozzád, és nem egy másik, helybéli naplopóhoz, mert Ők, vagyis azok, akik küldtek engem, úgy tudják, hogy te egy eszes, bölcs, és a tudományokban szerfölött járatos ember vagy.

Úgy tűnt, mintha az utolsó szavakat csak nagy erőfeszítések árán lett volna képes kiejteni az idegen. De Ebn-Nálinak ez egyáltalán nem tűnt föl, sőt, egyre növekvő odaadással hallgatta a jövevényt. Most vette csak észre, hogy mily finom, fülnek tetsző, bársonyos hangja van. És mily igazakat beszél.

— Ebn-Náli — mondta az idegen —, én az Istenek küldötte vagyok.

— A nemjóját!...

— Mármost, az a helyzet, hogy... szóval, van itt egy kis gubanc.

Ebn-Náli összevonta a szemöldökét.

— Neked, Ebn-Náli — folytatta az idegen, akit küldetésének immár teljes tudatában nevezhetünk éppen Angyalnak is —, aki az Istenek szemében méltónak találtattál arra, hogy kívánságaidat teljesítsd, ismételten tanúbizonyságot kell tenned az Istenek előtt rátermettségedről! Előbb egy nagy dolgot kell tenned ahhoz, hogy azután egy még nagyobbat megtehess!

Ebn-Náli csalódottan sóhajtott. Gondolhatta volna, hogy az iménti hízelgésből nem származhat semmi jó. Még egy Angyal esetében sem. Micsoda világ...

— Na jó, mit kell tennem? — kérdezte megadón, és csalódottságát csillapítandó, bekapott egy falatka sajtot, aminek láttán az Angyal egy pillanatra elfordította tekintetét.

Aztán így szólt:

— Ezt fogod tenni: még a mai nap folyamán fölülpsz a szamaradra, és fölkeresed a másik két gyíkszabáló törzset, a bágitákat meg a kdmaritákat...

Nem fejezhette be mondandóját, mert ahogy Ebn-Náli meghalotta a két törzs nevét, fölháborodása elemi erővel tört ki belőle, és

az Angyalnak félre kellett kapnia a fejét, hogy a kiröppenő, félig megrágott sajtdarabkák még időben célt tévesszenek.

— Még mit nem!... Még hogy én... — kapkodott levegő után a fősámán, mert egyszerűen nem talált szavakat, hogy kifejezhesse jogos méltatlankodását. — Hogy én elmenjek ahhoz a csepűrágó csőcselékhez... Azt már nem! Soha!

De az Angyal türelmesen így szólt:

— Ide figyelj, Ebn-Náli: itt nem arról van szó, hogy te mit akarsz, vagy mit nem akarsz. Ez az Istenek parancsa...

— Tudod, mit csinálj vele?...

— Ebn-Náli! Most még szép szóval próbállak meggyőzni, de van más módom is arra, hogy jobb belátásra kényszerítsek! Miért nem hallgatsz hát a szép szóra?

Ebn-Náli makacsul megrázta a fejét:

— Soha.

Ekkor az idegen felfelé fordította a tenyerét, és ahogy lassan felemelte a kezét, úgy emelkedett fel a székéről Ebn-Náli is.

— Mi a keserves... — pislogott döbbenten hősünk, amikor már a mennyezet alatt lebegett.

— Megteszed-e hát, amire kérlek? — kérdezte tőle az idegen.

— Soha! Megmondtam, hogy...

De a mondat megrekedt benne valahol félúton, mert egyszerűen megperdült a levegőben, és a nyitott ablakon keresztül kisuhan az utcára.

— Állíts meg, te nyavalyás!... — üvöltötte vissza Ebn-Náli, miközben vagy két könyéknnyire lebegett a tetők felett.

— Megteszed-e? — hallotta Ebn-Náli az Angyal hangját.

— Soha!

A korán kelő gyerekek ilyenkor már kint játszadoztak a homokban.

— Nézd! — bökte oldalba egyik gyerek a másikat, és fölmutatott a levegőbe: — Ebn-Náli repül!

A másik gyerekeknek se kellett több, föl pattant a homokból, végigszárguldott a falu egyetlen utcáján, és ahogy torkán kifért, kiáltozni kezdett: — Emberek! Emberek! Csoda történt Gileádon! Ebn-Náli meztelen seggel repül!

A kíváncsi asszonyok és az ágyékukat vakargató, álmos férfiak percek alatt ellepték az utcát, és ámulva emelték tekintetüket a magasba, hogy a reggeli nap első sugaraiban megpillanthassák a cso-

dát. Közben azon tanakodtak, vajon kihez ordít Ebn-Náli oly veszett dühvel:

— Soha! Te rohadt strici! Soha! Megértetted?!

A legenda szerint három napig lebegett Ebn-Náli a falu felett, étlen-szomjan, míg végre megtört akarata.* Ekkor az Angyal visszazárállította őt a házba.

— Látod-látod, Ebn-Náli — fogadta az idegen a harmadik napon —, miért nem hallgattál a szép szóra?

Ebn-Náli kavargó gyomorral hallgatta az Angyalt, és bár magában tovább dühöngött, volt benne annyi józan előrelátás, hogy ezt minden hangos szó nélkül tegye.

— Hallgasd meg hát, mit mondok neked! — folytatta az Angyal. — Hatalmas néptömeg indult el nyugatról keletnek, sok-sok férfi, asszony és gyerek, és még annál is több számár meg kecske. És ezek mind ide tartanak, tifelétek. Mindent elpusztítanak, ami az útjukba kerül, fölgyújtják a városokat, elpusztítják lakóikat. Tehetséges nép, de még tudatlan, és azoknak, akik engem ideküldtek, terveik vannak ezzel a néppel. A te dolgod, hogy békét teremts Gileád három törzse között, hogy aztán hárman egyként induljatok a közeledő néptömeg elé, de nem háborúzni velük, mert ők nagyon sokan vannak, és úgylis legyőznének titeket. Ha ezt megteszed, cserébe ajándékot kapsz tőlem: szakállad örökké világítani fog a sötétben. Az Istenek örömeiket lelik Gileád gyermeteg népeiben, ezért nem kívánják pusztulásukat. Nyerjétek meg hát, és vezessétek ide őket békében, még mielőtt legyilkolnak minden élőt ezen a vidéken. Ha nem így tesztek, ők akkor is idejönnek, réngetegen vannak, mint a sáskák, elárasztják a környéket, leölik férfaitokat, meggyalázzák asszonyaitokat, magukévá teszik szamaraitokat...

— Állj! — kiáltotta közbe Ebn-Náli. — Ne folytasd!

Ebn-Náli föl pattant székéről, és idegesen sétálgatni kezdett a szobában, faltól-falig, oda meg vissza. Amikor beleunt a körforgásba, visszaült az asztalhoz.

— Hogy van ez?...

Az Angyal sóhajtott egyet, majd lassan, sorjában elismételt mindent.

— Az Istenek — mondta végül —, ha nagy dolgot visznek végbe, dicsekednek vele. De ha valami balul üt ki, ha a dolgok nem

* Egyes vélemények szerint azóta járja a mondás, hogy minden csoda három napig tart.

úgy alakulnak, ahogy eltervezték, akkor hibás lépéseiket az emberekkel igyekeznek helyrehozni... De ez most nem fontos. A lényeg az, hogy szövetséget kötöttek azzal a néppel, amelyet nektek kell idevezetnetek, és abban a szövetségben az áll, hogy nekik adják ezt a földet...

Ebn-Náli dühösen fölhorkant:

— A mi földünket!...

— Ne feledd, hogy a föld nem azé, aki megműveli, hanem a gazdáé! Márpedig ez a föld, mint minden föld, az istenek tulajdona, és annak adják, akinek jónak látják! Annak a népnek, amelynek ezt a földet elígérték, már rég meg kellett volna érkeznie, és ha még sokat késik, az nem jó, mert akkor megváltozik a történelem menete. A ti feladatotok visszaterelni a történelem folyamát a helyes mederbe, és ha békében idehozzátok azt a népet, békében is élhettek tovább, mert van itt hely bőven mindenki számára. De ha úgy találunk itt benneteket, mint idegeneket, hát akkor jaj lesz nektek, lesz sok nyafogás és fogcsikorgatás! Akkor titeket elűznek innen, és akkor végképp semmi földetek nem marad. Namármost, kinek az érdekében áll tehát, hogy az a nép békében érjen ide?

Ebn-Náli szeme résnyire szűkült az erőlködéstől.

— A ti érdeketekben! — bökött az Angyal ujjával Ebn-Nálira.

— Naja!

— Ezért jó, ha miharabb megismeritek azt a népet, fölajánljátok nekik, hogy megosszátok velük földeteket, mert különben az a rengeteg ember a szamaráival meg kecskéivel maholnap itt lesz a nyakatokon, és jól néztek majd ki! Érted hát, Ebn-Náli?

Ebn-Náli bizonytalanul, de bölintott.

— És a szakállam tényleg világítani fog? — kérdezte gyanakodva.

— Becsszóra. Ezért itt az ideje — magyarázta az Angyal —, hogy a bágíták, a kdmáriták meg a hóbiták félretegyék az ellenségeskedéseiket, és, ha csak egy időre is, összefogjanak.

— Miért?

Az Angyal néhány pillanatig szótlánul nézte Ebn-Nálit, majd lemondóan legyintett.

— Mindegy. Azt fogod tenni, amit mondtam, mert különben az a nép magától jön ide, és akkor meggyalázza asszonyaitokat, magáévá teszi szamaraitokat...

— Ezt értem.

— Ennyi, azt hiszem, éppen elég is — állapította meg az Angyal, majd közelebb intette magához Ebn-Nálit, és az áporodott sajt enyhe illatában így szólt: — A következőket kell tenned...

Nem lennénk igazi történetírók, ha az események menetét nem ott szakítanánk meg, ahol éppen a legizgalmasabb. De mivel vérbeli történetíróknak valljuk magunkat, ezt tesszük, és csak megnyugtatósképpen áruljuk el, hogy a végén úgyis minden kiderül. Térjünk vissza három hőshöz, akik ez idő alatt már elérték az oázist, sőt, a falu első vályogkunyhóit már maguk mögött is hagyták.

A három csacsi beporoszkált a falu közepére, és ott megállt. Egy árva lelket nem láttak semerre, a házak ajtai tárva nyitva, mintha már nem lakná őket senki. Azrazel (az Émón fia) kiegyenesedett a nyergében, és körbepillantott.

— Ez falu? — köpött egyet fitymálva. — Ez egy lepratelep!

— Ezt kikérem magamnak!

A váratlan hangra mindhárman összerezzenek, és értetlenül tekintettek maguk körül. De az utca üres volt, egy lelket nem láttak sehol.

— Ki szólt? — kérdezte Azrazel (az Émón fia), és kezével kardja markolatát kereste.

— Én szóltam!

Azrazel (az Émón fia) a hang forrását kutatta, de sikertelenül.

— Gyere ide, ha van számunkra mondanivalód! — kiáltotta bele az üres utcába.

— Gyere te! — válaszolta a hang.

— Hová?

— Hát ide!

— *Mamma de benn kubrrt!...* * Ne tréfálkozz velem, hallod-e?! Honnan beszélsz?

Ebn-Náli megbökdöste Azrazel (az Émón fia) vállát, és az egyik közeli házra mutatott. Pontosabban a fedett gyékénykosárra, amely a ház előtt állt.

Azrazel (az Émón fia) leugrott szamaráról, majd öles léptekkel a ház felé indult. Ott megállt, és jó erősen belerúgott a kosárba. A kosár fölborult, és tartalma, válogatott káromkodások közepette, kigurult az utca homokjába. És miután a kosár tartalma fölkecmergett végre a földről, akkor vették csak észre, hogy ami előttük áll, az tulajdonképpen egy emberi lény. Vagy legalábbis valaha az lehe-

* *A jó anyukádba bele!* — gileádi nyelvjárás.

tett. Csont-bőr öregember állt előttük, arca ráncos volt, mint az aszalt szilva, és miközben szebbnél szebb átkokat szórt három hő-sünkre, megvakarta koszos üstökét, derekát majd hónaalját, megzavarva ezzel a rajta szunnyadó apró állatkát seregeinek békés álmát. (Bizonyára most már te is érted, kedves Olvasóm, a régiek miért hangoztatták oly buzgón a lelki tisztaságot: voltak olyan bölcsek, hogy a testükről hallgattak.)

— Mit keresel ebben a kosárban? — kérdezte álmélkodva Azrazel (az Émón fia).

— És te mit keresel az én falumban? — recsegte vissza az öreg.

— Talán a tiéd ez a falu?

— Az enyém.

— Egy frászt!

— Az enyém, ha mondom.

— Atyám — pendített meg Ebn-Náli gyengédebb húrokat.

— Atyád a sivatagi görény!...

— De hát hol vannak a falu lakói? — kérdezte Azrazel (az Émón fia).

Az öreg kiköpött.

— Elmentek.

— Az egész falu?

— Amint látod, nem az egész falu. Én még itt vagyok.

— És te miért nem mentél el?

— Engem itthagytak — dünnyögte.

— De hova ment a falu? — faggatta tovább Azrazel (az Émón fia).

Az öreg a pusztába mutatott.

— Délnek. Megijedtek, és elszöktek. Engem meg itthagytak, a szarháziak!...

— Atyám...

Az öreg Ebn-Náli felé bökött.

— Ez hülye?

— De mitől ijedt meg az egész falu? — türelmetlenkedett most már Azrazel (az Émón fia).

Az öreg ismét vakarózott egy sort, néhány állatka hontalanul a homokba hullt, majd hátrafordult, és nyugat felé mutatott.

— Azoktól, ott. Rengetegen vannak. Mint a nyü, annyian, mint a sáskák, csak úgy jönnek, özönlenek nyugatról, akár egy nagy csorda, és mindent fölperzselnek maguk mögött. Lerombolják a városokat, megölik a férfiakat, magukévá teszik a ...

— Ne folytasd! — vágott közbe Ebn-Náli. — A többit már ismerjük.

— Hm, hm — bólogatott Bilhebár (a Pitras fia), a lényegtelen, de nélkülözhetetlen harmadik.

— Mi éppen ezt a sokaságot keressük — tette hozzá Azrazel (az Émón fia). — Békét akarunk kötni velük.

— Földet adunk nekik, hogy ne pusztítsák tovább a vidéket — magyarázta Ebn-Náli.

Az öreg hitetlénül bámult rájuk.

— Kinek a földjét? — kérdezte óvatosan.

— A miénket — felelte büszkén Ebn-Náli.

— Ez tényleg hülye?

— És hol van most az a félelmetes nép?

Ekkor az öreg a távoli hegyek irányába mutatott:

— Ha fölmáshatok azokra a hegyekre, onnét már láthatjátok a porfelhőt, melyet maguk körül kavarnak. Néhány garas fejében az unokám megmutatja nektek a rövidebb ösvényt.

Azrazel (az Émón fia) öve mögé nyúlt, és belepottyantott néhány rézgarast az öreg markába. Ekkor az füttyentett, és egy kölyök bújt elő a ház mögül, ugyanaz, akivel a falu előtt is találkoztak, és aki oly szemtelenül lóvátette hőseinket.

— *Ihrrgium bubrrgium, dohrrder vehrter!** — kiáltott fel dühösen Azrazel (az Émón fia), és elindult a gyerek felé, de félúton megtorpant, és csak ennyit mondott fejcsóválva: — Szerencséd, hogy szükségünk van rád, mert másképp ellátnám a bajodat! Hát ez a kölyök miért nem ment el a többiekkel?

— Elment, de visszaszökött hozzám — felelte vigyorogva az öreg. Aztán elkomolyodott, majd így szólt: — Mégis, miből gondoljátok, hogy az a nép, amelyik eddig nem ismert kegyelmet mások iránt, éppen tiveletek köt majd békét?

— Ígéretet kaptunk — válaszolta büszke megindultsággal Ebn-Náli. — Engem ugyanis meglátogatott egy Angyal...

— Szegény — fordult az öreg Azrazelhez (az Émón fiához) —, ez tényleg begolyózott. Miért nem hagyátok otthon?

— És te, kölyök — szólt Azrazel (az Émón fia) most a gyerkőc-höz —, te tényleg meg tudod nekünk mutatni, hol van az a hatalmas nép?

* Lefordíthatatlan szójáték.

A gyerek bólintott, és a hegyek felé mutatott.

Így hát hőseink, miután felfrissítették magukat a falu egyetlen kútjának vizével, továbbindultak, maguk mögött hagyva az elárvult települést, meg az öreget, hadd őrizze tovább az üres házakat. A gyerek haladt elöl, szaporán szedte a lábait, a csacsik pedig szótlanul poroszkáltak utána.

Még mielőtt a nap végképp lenyugodott volna, elérték a hegyeket. A hegy lábánál letáboroztak, és mivel éhesek voltak, Ebn-Náli szakállának csodás fénye mellett fogtak néhány gyíkot meg egy üregi nyulat, elkészítették vacsorájukat, majd jóízűn megvacsoráztak és nyugovóra tértek, hogy másnap már hajnalban elindulhassanak föl a hegytetőre, azon a bizonyos rövidebb ösvényen, melyről a gyerek azt állította, hogy úgy ismeri, mint a tenyerét.

De amikor reggel fölébredtek, volt mit látniuk: a kölyöknek nyoma vészett. Megszökött még az éj folyamán, bizonyára, amint azt Ebn-Náli azonnal megállapította, vissza a faluba, és most már bottal üthetik a nyomát. Azrael (az Émón fia), aki mérhetetlen, ám jogos dühében csak nyögdécselni és köpködni volt képes, már indult is volna vissza a faluba, hogy kardjával aprópecsenyére szabdalja az öreget meg az unokáját, de két társa, ha nem kis erőfeszítések árán is, de lebeszélte erről, mondván, ebben a pillanatban fontosabb az előttük álló küldetés, mint a személyes bosszú, nem beszélve a hegyről, melynek megmászása ugyancsak rájuk vár.

Két napba telt, mire fölértek a hegytetőre, közben hol a megbokrosodott szamarakat húzták erővel maguk után, hol meg a tekintélyes méretű Ebn-Nálit taszigálták keresztül a szűk átjárókon. De amikor végre fölértek és levegőhöz jutottak, szemük-szájuk tátva maradt a fenséges kilátástól, amely a hegytetőről elébük tárult.

Meg attól az irdatlan néptömegtől, mely, mint a hangyák hatalmas áradata, hömpölygött feléjük. Lassan haladtak, ha egyáltalán haladtak, mert ily távolról csupán egyhelyben kavargó, nyüzsgő, örvénylő sáskahadnak tűntek. Az öreg, még ha az unokája másodszor is túljárt az eszükön, nem hazudott. Ott volt előttük a nép, amelyet kerestek. Megpillantva ezt a tömeget, Ebn-Náli hátán végigfutott a hideg. Arra gondolt, mit hagyna maga mögött ez a rengeteg nép, ha nem is háborúval, csak így, ahogy van, keresztülsétálna Gileádon. És magában áldotta az Angyalt, amiért megteremtette számukra a lehetőséget, hogy elkerüljék a háborút ezzel a sokasággal. Valami hasonló juthatott eszébe két társának is, mert

megszólalni ők sem voltak képesek, csak hunyorogtak a távolba, és közben nagyokat nyeltek.

Aztán sokáig tanakodtak hőseink, mitévők legyenek. Távol álljon tőlünk, hogy kétségbe vonjuk elszántságukat, vagy, ne adj isten, olyasmit föltételezzünk, hogy inukba szállt a bátorságuk, inkább azt mondhatnánk, hogy nem éppen kitörő lelkesedéssel néztek e hatalmas néppel való találkozásuk elé. Úgy döntöttek, kockát vetnek, melyikük induljon követtségbe, de miután sorra csaláson kapták egymást, képtelenek voltak igazságot tenni.

Így hát együtt indultak.

Leereszkedtek a lejtőn, és a távolban kavargó hatalmas porfelhő felé vették az irányt.

Ahogy közeledtek, a formátlan tömeg úgy kezdett egyre kivehetőbb alakot ölteni. A homályos foltok, imbolygó árnyak toprongyos emberekké, asszonyokká és gyerekekké, szamarakká meg kecskékké tisztultak, köztük szekerek, kétkerekű kordék verték föl a port, volt, aki mezítláb, egy szál ingben baktatott, de volt, akit gyaloghinton vittek szolgálai, fölmálházott ökrök követték az ilyeneket; koldus, katona, kalmár, asszony gyerek és állat, mind együtt vonult ebben a tarka-barka sokaságban.

És mindannyiuk előtt, jó tíz lépésnyire, egy ősz szakállú öreg haladt, kezében bottal, melynek felső vége csiga módján visszakunkorodott. Szaporán, határozottan lépkedett, valóban úgy festett, mint aki tudja, hová vezeti ezt a lompos csöcseléket.

Amikor az öreg megpillantotta közeledő hőseinket, karját a bottal a magasba emelte, mire az egész emberáradat, mintegy varázsszóra, megtorpant mögötte.

Ebn-Náli haladt legelől, és amikor néhány lépésnyire ért az öreghez, megállította szamarát.

— Atyám — kezdte megilletődött hangon —, küldetésben járultunk íme hozzád... azért tettük meg ezt a hosszú utat, mert az Angyal, aki nekem megjelent a maga dicsőségében, ezt kérte tőlünk, meg azt, hogy mi... vagyis neked és népednek a földet, ami... de előbb mutatnunk is kell valamit...

Az öreg megbillentette a fejét.

— Mi van?

Ebn-Náli elbizonytalanodott, és tanácstalanul pillantott társaira.

— Biztosan nagyot hall, amilyen öreg — súgta neki Azrazel (az Émón fia).

— Azért jöttünk ide — kiabálta most Ebn-Náli —, mert az Angyal...

— Ne ordíts, te metéletlen farkú! Nem vagyok én süket! — üvöltötte vissza az öreg, és botjával hadonászni kezdett maga körül: — Azt mondd meg, mi a lóvalagáért álljátok itt el az utat? Mégpedig a kiválasztott nép előtt?! Na, gyerünk, kivele!...

— Ajándékot hoztunk neked — hebegte Ebn-Náli —, hogy lásd, mily szép gyümölcsöket terem a föld, amelyet nektek kívánunk adni. Cserébe a békéért...

Az öreg hegyezni kezdte a fülét.

— Ajándékot? Milyen ajándékot?

Ebn-Náli turkálni kezdett nyeregtáskájában.

— Hoztunk nektek szőlőt, narancsot meg olajbogyót... — mondta, és a táskájából előhalászta a gyümölcsöket.

Bizony a hosszú út nem tett jót sem a szőlőnek, sem a narancsnak, se az olajbogyónak. A szőlőfürtök megfonnyadtak, a narancs diónyira aszalodott, az olajbogyó pedig szétmállott.

Látva ezt, az öreg undorodva elhúzta a száját.

— Ilyen gyümölcsöt terem az a föld, ahonnet ti jöttök? Ennél még a Fáraó földjén is jobbat kaptunk...

— Nektek adjuk földünket — folytatta Ebn-Náli rendületlenül —, ha ott békében élhetünk veletek tovább, atyám, mondá nekem az Angyal...

— Nem vagyok az apád, te piszkosfülü! — rivallt rá az öreg, majd megint a szomorú kinézetű gyümölcsökre pillantott: — Hát ilyen ragyát teremne az ígéret földje? És hol van az a föld, amit nekünk szántatok?

Ebn-Náli a háta mögé, a hegy irányába mutatott.

— Azon a hegyen túl, atyám.

— Még azt a hegyet is meg kellene mászni?! Ajvé! — sopánkodott az öreg, majd megcsóválta a fejét, és így szólt: — Ezt meg kell beszélnem a levitáimmal.

— Áron! Nadab! Abihu, meg az a másik kettő, hozzám! — kiáltotta az öreg, majd sarkon fordult, és visszasietett a népéhez.

Őt felcicomázott, előkelő alak vált ki a tömegeből, és igyekezett az öreg elé. Félúton találkoztak, és hamarosan élénk vita alakult ki közöttük. Hőseink ugyan nem értették a nyelvet, amelyen kiáltoztak és magyaráztak, de hogy nem mindenben értenek egyet, az nyilvánvaló volt. Néha egyszerre kiabáltak mind a hatan, egyik az

égre emelte a kezét, a másik a hegyek felé mutatott, a harmadik a földet taposta mérgében, a többi meg a mellét verte. Ekkor az egyik elkapta az öreg szakállát, alaposan megcibálta, mire az válaszképpen jól megrugdosta, aztán fölkapta a botját, és mind az ötüket alaposan eltángálta.

Ezek után visszatért három hősiünkhöz, majd megállt Ebn-Náli számára előtt.

— Egyetértettünk abban, hogy nem kell a rohadt földetek! — kiáltotta. — Minket akartok átverni, he? Ez nem az a tejjel mézzel folyó kánaán, amit nekünk ígértetek! Majd találunk mi magunknak jobbat! Világos?!

Majd megfordult, és minden további nélkül faképnél hagyta hőseinket, akik szólni sem tudtak megdöbbenésükben.

Az öreg megállt a népe előtt, aztán rövid töprengés után botjával dél felé mutatott. A hatalmas emberáradat egy emberként változtatott irányt, és indult az ősz szakállú után.

— Atyám! — kiáltotta utánuk még Ebn-Náli — De hisz az az út a végtelen pusztába vezet!

Az öreg szóra sem méltatta hősiüket, éppen csak megfordult menet közben, és középső ujját a magasha bökve egyértelműen tudtára adta Ebn-Nálinak, mi erről a véleménye.

Így hát, kedves olvasóm, elérkeztünk mesénk végéhez. Örülök, hogy végre magam is szóhoz juthatok, ha másért nem is, legalább azért, hogy lezárjam a történetet. Nem mintha már nem lenne kedvem mesélni, de egyrészt mi értelme volna a további szócséplésnek, másrészt elérkeztem papirusztekercsem végéhez, és kár lenne egy újabbat megkezdeni. De néhány sor még idefér, ezt viszont kár lenne kihagyni.

Szóval, Ebn-Náli, Azrael (az Émón fia) meg Bilhebár (a Pitras fia), a fölösleges, de nélkülözhetetlen harmadik, tehetetlenül és csüggedten nézte, ahogy az a rengeteg ember visszatarthatatlanul belegyalogol a sivatagba. Időbe telt, mire világossá vált előttük, hogy ezzel csak Gileád népe nyert némi haladékot.

Pontosan negyven évet.

Sejben Lajos: Bálványok II.